

ఆరి కాళ్ళ కింద మంటలు - by శ్రీ పెద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

[Back](#) [Home](#)

1935 జూన్, ప్రభుత్వాంధ్ర లోప్రచరిత్రమైన ఈ ఆచే ముత్యం ప్రచరణ పట్ల ఏమైనా అభ్యంతరాలు వుంటే సంప్రదీంచండి.

"ది మృషి కృతాగ అలా కూచోక పోతే కాస్త గంధం తీయురాదువే? రోజూ పుర మాయించాలా?"

"పెద్దబావ నెన్ననే వెళ్ళిపోయాడు కదా.."

"గంధం పూసుకోతగ్గ వాళ్ళు కనపడ్డంతే దూ నీ కు?"

"పోనీ, పుర మాయించి నట్టే చెబితే ఏం?"

"మీ అమ్మా మీ నాన్ను -- నోచితో చెప్పాలివే?"

"లేక పోతే ఎలా తెలుస్తుందీ నావంటిదానికి?"

"నీజంగా నీకి మాత్రం పూష తోచనేలేదూ? మనలాళ్ళము కౌళ్ళవాళ్ళకే మే? నిషేషంలాగ గంధం పూసుకోకా?"

"..."

"ఈ జన్మ లో నీకి లాగా ఆయాగం లేదు. ముందుజన్మలోనయినా సుఖపడాలంబే ఎప్పుడిలాగ మత్తుయదువులికి గంధంతీసి ఇప్పుడు మా, మల్లె మొగ్గలు దండలుగుచ్చి వెయ్యాడు మా - అందులోనూ కన్నవాళ్ళకి. ఇంతకంటే పుణ్యం ఏమిచే?"

"చూశా, అమధ పించా, గంధం పూసుకుంటే ఎలాంటి సుఖం కలుగుతుందో నోకశ్చ కలాంటి సుఖం కలిగిస్తే ఎంత పుణ్యం వస్తుందో తెలవడానికి? ఇంతకీ ఈ జన్మలో ఇంతయిది, ముందు జన్మలో సుఖపడనేమా అని బెంగ. ఏదో చేతులూరా ప్రాణాలు తీసుకోలేక బతకడం. కాక పోయినా ముందు జన్మలో మనిషినే అయి పుడతానన్న మాటి మిటి?"

"నీజమే. ఇలాంటి బుద్ధులుండే వాజ మృ కి మనిషి జన్మ ర మృంటే మాత్రం ఎలావస్తుందీ?"

"వచ్చేం వోర గదిసిందీ? ఇంతకంటే పశువు జన్మో, పిట్టు జన్మో వస్తే నయం, ఈ రాతా ఈ కోతా.."

"ఎనకటి జన్మలో ఎవళ్ళనీ చూసి ఏడ్చావో? ఎవళ్ళ సుఖం పడగొట్టావో? ఎవళ్ళకి ఎడబంధాలు కల్పించావో? లేక పోతే నీకి పుణ్యారాత ఎందుకు వస్తుందీ? కనక ముందు జన్మలో సంజ్ఞాగ్రత్తపడవే అంచే - నీ కోసమే గానీ నా కోసమా ఏమిచే?"

"నీ కోసమని ఎవరన్నారే మిటి? అసతె పరికోసం అయితే మాత్రం నాకు తప్పుతుందే మిటి? నువ్వు ప్రేమ వున్నదానవు కనక నీ కూతురికోసం గంధం తీయుమన్నావు, తప్పని ఎవరన్నారే మిటి? నాకా పూష కలగలేదు గాని, నేనేం తీయునన్నానా? తీయునా? నువ్వు సప్పంగానూ, కచ్చితంగానూ చెప్పాపు కనక ఇవాళ మొదలుకుని ఏరోజునయినా తీయుక పోతే అడుగు తీసి కూచోవాలంటే సాగుతుందా ఏమిటి నాకు? రెక్కల్లో సత్తువ వుండికదా?"

"వోసి నీ మొగం ఈడ్చా, కాస్త మాట అనేటప్పటి కెంత దండకం పిడేశావే!"

"..."

"పెద్దబావ వుండిన వారందినాలూ ఏడుస్తూనో, మొగం మాడ్చుకునో కాస్త గంధం తీశావే! స్నేహానికి కసిన్ని వేళ్ళశ్చం కాచావే! ఇంతేనా నువ్వు చేసింది అతగాడికి? వేదం అంతా చదువుకున్న బ్రాహ్మణుడు, అతగాడికి చెయ్యడం దేవుడికి చెయ్యడం కాదువే!"

"ఆ ఏపరాల స్నేహితీ పుట్టిన వాళ్ళకి గానీ నాకు గాదు. నా ఒతుక్కిగ్రె దేవుడునా వోకచే, మనిషునా వోకచే - తుదకి దెయ్యం అయినా వోకచే. ఎవరి కయినా చెప్పిందల్లా - తోచింది కూడా - చేతనయనంతా చేశాను. నేనే మీ వోళ్ళు దాచు కోలేదు."

"దాచు కుందా మను కుంటే సాగని స్తోరా ఏమిపి?"

"సాగని స్తున్నారా ఏమిటి? సాగని వ్యమని నే నేడ్చానా ఏమిటి? దొడ్డో గేదీ వుంది, ఇంట్లో నేనూ పున్నాను, ఇంటిల్లి పాదిక్క - "

"వోసి నీ సిగ్గు చేమడా, కనిపెంచే గేదిక్క నీకు సాంపత్యంచే? కనాలని - ఎంత పూర్వపుందే దిక్కుమాలినపీనుగా?"

"..."

"దరిద్రం వోడు కుంటూ పుట్టు కువచ్చావు. నీకేం అంత అదృష్టం?"

"..."

"నువ్వే మూర్ఖుర్తాన కడుపున పడ్డావో అప్పుడు చచ్చిబుతీకింది మా అమ్మ. నువ్విలా చేటలో పడ్డావు, మీ నాన్న పుద్యోగం అలా పోయింది."

"నాకు పుట్టికట్టాడు, అ పిల్లాడు చచ్చాడు. ఏమి, ఈ మాట కూడా అన్నావు కాదేం?"

"వోసి నీ ఇల్లు - అనలేదే మని ఇంకా ముదలకించడం కూడానా? నిజంగా నీన్ను పెళ్ళాడి పుండక పోతే బతికే వుండును ఆపెరితండ్రి. పదహారేళ్ళకే "దరుడు ఫారం" - అతనెంత పుద్యోగ స్థుడయపోయపుండునో నీకేం తెలుసూ? ప్రగా "చచ్చాడుచచ్చా"డని ఈసండింపు కూడానా?"

"..."

"నీకు పుట్టి కట్టడమే అతనికి ముప్పుయిపోయింది."

"..."

"నువ్వు కాలుపెట్టాపు, వోక్కు కొడుకు - ఆ తల్లి కడుపు కాలి పోయింది."

"..."

"నిజంగా చచ్చే సుఖపడ్డాడా అబ్బాయి. అతను బతికే వుంచే నువ్వు కాపరం చేస్తువా? కాపరమే చేస్తే అన్నం పెడుదువా? అన్నం పెడితే సిద్రపోనిస్తువా?"

"సిద్రపోనిస్తే ఆ సిద్రలో, పీక పిసికి .."

"ఆ, ఆ! ఏమనిపేలాపూ? ఎంత పోగరె క్కాపూ?"

"..."

"నువ్వుంతపనీ చేసేదానవు మాత్రం అపురువు. పిన్నావా? నివ్వుంతకే నా సాహసురాలవు."

"..."

"చేసుకున్నవాళ్ళి, చచ్చి స్వర్దానున్న మొగుళ్ళీ .."

"నన్ను చేసుకున్నాడుగదా ఏరి, ఆ పిల్లాడికి స్వర్దం వస్తుందా?"

"సిజమే. అదీ సిజమేనే. ఎంత జాణ వయనావూ? కొంప చెడపుళ్లి మనోవర్తికయనా గతిలే కుండా.."

"మనోవర్తా? నాకెందుకూ మనోవర్తీ? నాకు డబ్బిందుకూ? చాకిరీ చెయ్యడంకోసం పుట్టాను, ఎవళ్ళు చేయించుకున్న చేప్తాను. చేయించుకున్నవాళ్ళు గంజినీళ్ళు పోయ్యిక పోతారా?"

"కనక చెయ్యి, పుచ్చినట్టు చెయ్యి."

"పుచ్చినట్టేం, చచ్చినట్టు చేప్తాను. చేస్తానూ పున్నాను కనపడ్డంలేదూ?"

"కనపడకేం, సిష్టిపంలా కనబడుతోంది, నాకేం కనపడకా? మీ నాయనమృక్తిలాగ నాకూ కళ్ళు పోవాలనుకుంటున్నావు కాబోలు, నొక్కునాటికి పోపు. నన్నున్నవాళ్ళు కళ్ళు పోతాయి. దించుకు పోతాయి.. నా చేతుల్లో పుట్టి, నా చేతుల్లో పెరిగి నన్నెదిరిస్తావా? నన్నెదిరిస్తావా అంచ! నన్నెదిరించి నువ్వు బతగ్గల పుఛే?"

"నాకు బతకాలని పుంచేనా నీతో పంతం వేసుకోడానికి? కనక, ఆ పుపాయం మాత్రం కాష్టతోందరగా చూడు; చాలా పుణ్యం వస్తుంది నీకు."

"ఏమన్నావూ? ఏం వేలుతున్నావూ? నేనేం మందులు పెడతానా, మాకులు పెడతానే? ఎంతలే సి మాటలంచున్నావే, చలితేలులాగ కుంకపీసుగా!"

"..."

"ఎంత వొళ్ళు కరుచుకొని తీరుగుగుతున్నావే పింజారీ!"

"..."

"..చద్దుపుగాని, చద్దుపుగాని - నేను కాష్ట నిద్రపోయి లేచాటప్పటికి, అపిగో, భాగుచెయ్యిక పో మహమ్మాయి వండించే స్తానో లేదో చూసుకుందుపుగాని."

"..."

"నేలబెట్టి రానేస్తాను కాని, నిన్న చావనిస్తానుపై!"

"..."

[2]

"ఏమేచెల్లీ, వొక్కుపని చెబుతాను చేసిపెట్టపూ?"

"అడగడం ఎందుకే?"

"అయితే చేస్తానను."

"చెయ్యక వోవడం ఎలా వస్తుందీ? చేస్తానని చెప్పే చేస్తున్నానా చేసేవనీనీ?"

".. ఈ గుడ్డ రై క కుట్టిపెట్టాలి. అంతే."

"అలాగే.."

"దీ పాలు పెట్టాట ప్పటి కి .. తెలిసిందా?"

"ఇవాళ నావల్ల కాదు ను మా! రే పు .."

"ఇవాళేం చే స్తావ మ్మా?"

"పెద్ద క్రై తన కూతురి కి జుబ్బా కుట్ట మని భోజనం కాగానే ఇచ్చింది గుడ్డ. ఈ పని తె మలగానే మందది.."

"పోనీలే.."

".. అదే మే అలా పుళాకుగ్రంచావ్యా?"

"..అక్కురై దులే.."

"నేను కుట్టననలేదు, ఆ పైనే నీ ఇష్టం."

"కుట్టనని నోటితో అనాలా ఏ మిటి? పైగా నీ ఇష్టం కానీ, నా ఇష్టమా ఏ మిటి? నా ఇష్టమే అయితే నుప్పు వాయిదా పెయ్యగల వా ఏ మిటి?"

"ముందు పుచ్చుకున్న పని వెనక్కి పెడితే అదే మంటుందో ఏమయనా ఆలోచించావా?"

"కొడుతుందా ఏ మిటి?"

"..."

"దాని కూతురి కి లగ్గం మించి వోతుందా ఏ మిటి?"

"..."

"అసలు పెద్దదంటే నీ కథి మానం. అది నే నెరగననుకున్నావా? స్ఫృష్టంగా చెప్పేయ్యక ఈ ముసుగులో గుడ్డులాటందుకూ?"

"దుడుగూ దుడుగూ మాటలనెయ్యడమేనా, కాస్తేనా నా సంగతి చూడ్డం వుందా?"

"నీ సంగతి కే మమ్మా? వండాలా, వార్పాలా?"

"అదే నయం, మడి కట్టు కుంటే చాలా పనులు తప్పించు కోవచ్చ.".

"ఇప్పుడయతే మాత్ర, ఈ క సిస్సిన్ని కందులూ బాగు చెయ్యడమేనా?"

".. క సిస్సిచే ఇవీ?"

"క సిన్ని కాదు, నాలుగు కుంచాలు, అంతే నా?"

"ఇప్పుడెన్ని గంటలయిందో ఎరుగుదువా?"

"రెండే కాదూ? మూడు కొట్టాట పృణి కి ఇదయివోతుంది. తరవాత?"

"ఒక్క గంటలోనా?"

"పోనీ నాలుగించికి. తరవాత ఏం చే స్తోవమ్మా?"

"గంధం ఎవరు తీ స్తోరూ?"

"అదె వరికే? బావ సిన్ననే ఎళ్ళిపోయాడు కాదూ?"

"అమ్మ కి నాన్నకి సి."

"అమ్మ తీయు మందా?"

"అమ్మ కాదు, అమ్మమ్మ."

"అదె మిచే?"

"అదె మిచే అంటే?"

"అమ్మమ్మ చె ప్పుడానికి.."

"తప్పేం? ప్రేమగల తల్లులు, ముడ్డుల కూతుళ్ళకోసం పుర మాయించు కుంటారు. చె ప్పుకుండానే ఎందుకు తీశాపు కాదనీ.."

"శాబాస్, పోనీ అర గంటలో అదయివోతుంది."

"అర గంట కా?"

"ఒక్క గంటకే అను. అప్పుడు?"

"మరోపని తగలక పోతే అక్క కూతురి జుబ్బు.."

"ఎంత చె ప్పినా చివరి కదే మాట, కాస్తేనా సరసం తెలిస్తేనా? ఇవాళో రే పో వస్తారు మీ బావ. నెల్లాళ్ళ కిందట పచ్చిన ప్పుడు తెళ్ళి ఇచ్చారది. మళ్ళి వచ్చాట పుట్టికే.."

"ఇన్నాళ్ళ చె ప్పెపు కావేం మరీ?"

"ఇప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది. కాక వీయనా, గంట పని, ఎన్నాళ్ళ చె ప్పులే మిచి ఈమాత్రం మహాగ్యానికి? నువ్వు గట్టిగా తలుచు కుంటే అర గంటకే అయివోతుంది.. కుట్టి పెట్టివే.. ఏమే చెల్లి?"

"కుడతానన్నాను కదూ?"

"ముందు కుట్టాలీ.. ఏం?"

"ఏది ముందయనా నాకొక్కపే? అయితే పెద్దక్కకి కోపం రాకుండా చూస్తావా?"

".. నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు తగలడు. నేనే పని చెప్పినా ఇంతే నువ్వు. పెద్దదంటే పడిచచ్చివోతావు. అదీ నువ్వు కట్టుకట్టుకుని గోదావరిలో దిగండి. కాప్పురైక భాగ్యానికి.. నేను కుట్టుకోలేక ననుకుంటున్నావు కాబోలు పాపం. నువ్వీ మాత్రం సాయం చెయ్యుక వోతావా అని ఆసపడ్డందుకు.. వోనీ, రేపు సాయంత్రానికి తప్పకుండా కుట్టేస్తావా?"

"..ఆ"

"వీలయితే రేపు పొద్దున్నే కుట్టేయ్య. కొత్తచీర కట్టుకుని పాప నోదెయ్య అత్తగారి ఇంటికి వెడదామని -- దాని మీదికిదెంతో బాపుంటుంది. కదుచే చెల్లీ?"

"చెల్లాయికి తల అంటడమూ, త ముగ్గికి తల దువ్వడమూ, అక్క కూతురి పక్కగుడ్డలు.."

"అవెంతనేవే?"

"మరి దూడల సాల?"

"బాగుచే స్తోవముకో!"

"పాలు?"

"పితీకే స్తోవు. దాని మీద పడేస్తావు. చల్లకూడా అయిదని పించే స్తోవు. నాన్న పంచె వుతీకి ఆరే స్తోవు. ఇంతేనా? ఇంకే మీట మ్యా?"

"అవస్త్రీ నీకెందుకు, నేను చూస్తాను కాదూ?"

"చూస్తానే మిటి, చేస్తానను."

"అంటే చేసినట్లు, అనక వోతే మానే సినట్టూనా?"

"పశే, ఏం నంగనాచివే మయ్యా?"

"..."

"ఎంత కటికతనమే మాత్రి?"

"..."

"ఎంత బతీ మాలినా గిజా అనే.. అయితే రేపు సాయంత్రానికి తప్పకుండా కుడతావా?"

"కుడతానను."

"మరిచి పోకు సుమా! అసలు, మధ్యాహ్నం భోజనాలు కాగానే నీదగ్గిరే పడుకుంటానులే నేను. దిక్కుమాలిన ఎండలు ముదీరిపోవడంపల్లి తీండి తీనగానే కసీంతనేపు నీద్రపోతేగాని. మళ్ళీ లేచటప్పటికి కుట్టేస్తావు, కాదుచే?"

"..."

"మీ బావ ఎంతో మెచ్చుకుంటారు నీన్న. మాకు పుద్యోగం అయ్యాక నుప్పు పచ్చి మాదగ్గిర పుందుపుగాని. ఏం, పుంటావా?"

"..."

"మాట్లాడవే మీ?"

"మాట్లాడ్డం ఎందుకూ? ఎవరిదగ్గి రాపుండక పోతే రోజుతెలా పెడతాయా నాబతుక్కు?"

"ఎంత మాటన్నావే దిక్కుమాలినదానా? నీకంత నీరసంగా వుందా నేనంచేనూ/ నుప్పు రాక పోతే నేను చేసుకోతేననుకుంటున్నావా? అసలు వంటలక్కనే పెట్టేసుకుంటాము మేము, ఒకళ్ళ అవసరమే మాకు లేదు."

"..."

"తోడబుట్టినదానపు కదా -- గతిలేనిదానపు కూడా కదా అని.. రేపు కుట్టక పోతే అమృమృతో చెబుతా నే మనుకున్నావే వరి?"

"..."

"ఒన్న! మాట్లాడితే కంటనీళ్ళు. ఎవరికీ భయం లేదు."

"..."

[3]

"జుబ్బా ఎంత వరకూ -- ఇంకెందుకే గంధం?"

"పూసుకోవడానికి"

"ను.. ఎవరరా?"

"అమ్మా, నా .."

"మళ్ళీ ఎప్పణ్ణంచే?"

"ఎప్పణ్ణంచో, ఎందాకానో నాకు తెలియనూ తెలియదు. తెలియనూ అక్కనీదు. నీకు కావలిస్తే అమృమృసి.."

"ఆపిడపుర మాయంచిందా?"

"అపును."

"..సరే, అదంతా నాకెందుకుగానీ.. సగమేనా కుట్టావా జుబ్బా?"

"కత్తిరింపు లయనాయ."

"సబాన్! పదకొండున్నర కనగా ఇష్టే ఇప్పటికి కత్తిరింపులా అయినాయ?"

"అపయనా అయినందుకు.."

"ಸಂತೋಷಿಂಚ ಮಂಚಾವಾ? ನಾ ಪನಂಟೆ ಸೀಕಂತ ಹೇಳಾಕೋಳ ಮೂ, ವೆಕ್ಕಿರೀಂತ ಗಾನೂ ಪುಂಡಾ?"

"..."

"ಎಂದು ಕ ಮ್ಯಾ ಅಲಾ ಮೂ ಸ್ತಾಪ್ತಾ? ಈ ಕಾಪ್ತಕೆ ಇಂತ ರೋಷಂ ವಚ್ಚೇದಾನವು, ಮರಿ, ಸಗಂ ಸಗ ಮೇ ಚೇಸಿ ಎಂದು ಕು ಮಾನೇ ಶಾಪ್ತಾ?"

"ಅಣ್ಯೋ, ನಾ ಬಿತು ಕ್ಕಿ ರೋಷಂ ಕೂಡಾನೂ. ಎವರ್ಜ್‌ಪನಿ ಚೆಬಿತೆ ಅದಿ ಪ್ರಚ್ಚುಕ್ಕೋವಾಲಿ ಗಾನಿ, ತೆ ಕ ವೋತೆ.."

"ಇಂ ಕಾ ಎವರೆ ವರೆ ಮೇಂ ಪನಲು ಚೆ ಪ್ಪಾರೂ?"

"ನು ವ್ಯಾ ಅಲಾ ಹೇಳಾಪು, ನಾಲುಗು ಕುಂಚಾಲ ಕಂದುಲತ್ತಾ ವಚ್ಚಿ ನಾ ನೆತ್ತಿಕೆ ಕ್ಕಿಂದಿ."

"ಅಯಿತೆ?"

"ಅಯಿತೆ ನಾ? .. ಚಚ್ಚಿ ದೋರಿ ಅದಿ ದಿಂಪೆ ಸು ಕುನಿ ಇದಿಗೋ ಸಾನದಗ್ಗಿ ರ ಕೂಚುನ್ನಾನು."

"ಇದರೂ ಕಾ?"

"..."

"ನಾಲುಗು ತೆ ಪ್ಪುಲು ತೆ ಪ್ಪುತಾಪು ಗಿ ನ್ನಿ, ಗಿ..ರ್ಪಿನ ನೀಂಡಿ ಚ ಕ್ಕಾ-ವೋತುಂದಿ. ತರ ವಾತ ಏಂ ಚೆ ಸ್ತಾವ ಮ್ಯಾ?"

"..ಇಪ್ಪಾಟಿ ಕಿ ಸೀ ಕೂತುರಿ ಜುಬ್ಬಾ ಮಾತ್ರಮೇ ಕ ನವಡುತ್ತೋಂದಿ, ಮರೋ ಪನೆ ತಗಲಕ ವೋತೆ ಅದೆ ಚೆ ಸ್ತಾನು."

"ತ ಪ್ಪಕುಂಡಾ ಚೆ ಸಿಪೆಟ್ಟು. ಇದೆಂತನೇ ಪುಲೆ? ತರ ವಾತ ಎವರಿ ಕಿ ತೆ ಲೆಯಕುಂಡಾ ಜುಬ್ಬಾ ಪ್ರಮ್ಮಕುನಿ ಡಾಬಾ ಮೀದ ಕೂವೋ, ಇಂಚ ಕ್ಕಾಟಿ ಗೋದಾವರಿ ಗಾಲಿ ವಸ್ತುಂದ ಕ್ಕಾಡಿಕಿ."

"ಗಾಲಿ ಕೋಸಂ ಡಾಬಾ ಮೀದಕೆ ವೆಳ್ಳನ ಕ್ಕಾಲ್ಲೆದು. ನೇನೆ ಕ್ಕಾಡುಂಟೆ ಅಕ್ಕಾದೆ ಕಾವಲ ಸಿನಂತಾನೂ."

"ಇಕ ಸೀ ಇಪ್ಪಂ. ಊರಿಕೆ ಸೀ ಸುಭಂ ಕೋಸಂ ಚೆ ಪ್ಪಾನು ಗಾನಿ; ನಾಕು ಕಾವಲ ಸಿಂದಿ ಜುಬ್ಬಾ ಕುಟ್ಟೇಯ್ದು ಮೇ. ಅಯಿತೆ ನೂ, ಚೆ ನ್ನಿಕ್ಕ ಏ ಮೀರ್ ಇಚ್ಚಿ ವೆಳ್ಳಿಂದಿಬಾ?"

"ಡಾನಿ ಕಿ ರೈ ಕ ಕುಟ್ಟಿ ಪೆಟ್ಟಾಲೆಂಬ!"

"ತನ ಕಿ ಚೇತ ಕಾದಟನಾ?"

"..."

"ದೂರ ಗಾರು ದಯಚೆ ಸ್ತಾರಬನಾ?"

"..."

"ನೇ ಸಿಚ್ಚಿನ ಪ್ಪುದೆ ಇವ್ವಾಲಿ ಕಾಮಾಸುನಟನಾ?"

"..."

"ಅಯಿತೆ ದಾನಿ ಕ್ಕಾಡಾ ಚೆಂಪುಲಯನಾಯಲನಾ?"

"..."

"పులి కిస్కపడి చూడన క్షార్దేదు. అట్టో, నీ గుణం నాకు తెలీయదను కున్నావేం? అదంటే నీకు దిక్కుమాలిన అభిమానం. అంచేత నేను ముందిచ్చిన పసి మానేసి అది మొదలుపెట్టావు."

"చూస్తిచూడని మాటలు.."

"చూడనే అక్కార్దేదు. లభ మాటల్లు చూ శాను కూడా. దానీ మొగుడు ఇంగ్లీషు చదు పుతున్నాడనీ.. ఇంకా నాలుగేళ్ళక్కానీ బీ.మ్యూ కాడుట. అదయనా ఈ మధ్య ఫేలయివోకుండా పుంటేనట. మీబావ చెప్పారు చాలా మాటల్లు. బీ.మ్యూ. అయితేగానీ .. అయినా ఈ రోజుల్లో లాభం లేదుట."

"చెప్పేదే మయునా పిని పించుకోడం.."

"ఇంకా చెప్పడం ఎందుకూ, ఈ మాత్రమూ తెలీయదను కున్నావా? నువ్వుప్పుడూ దానీకోసం దొఱ్చివోతావు. నాకంటే నీకదే మీ వౌరగబెట్టదు."

"..."

"చంటి పిట్టే ఎక్కువో, తాడిచెట్టులాగ కాపరం చేసేదే ఎక్కువో కనిపెట్టలేక వోయావు."

"..."

"తండ్రితెచ్చిన గుడ్ల, పింతల్లిపి నువ్వు కుట్టిపెడతావని.. చూడవే నీ కేసి ఎంత ఆశగా చూస్తోందో నా రత్నాల మాట?"

"దిక్కుమాలిన పిన్ని, చచ్చివోయన పిన్ని, నాకేసి చూస్తే ఏం వుంది తల్లి.. మామ్యు, మాతల్లే! నా మీద వాత్తావు, మీ అమ్మ దగ్గిర నే నెంతచిదాన్ని కన్నా? జుబ్బా కుట్టిపెడతానమ్మా! రాత్రి తీండేనా మానేసి కుట్టిపెడతాను. ఏం, సరా?"

"చేరదీసిన వాళ్ళని పట్టుకుని పాకుండుతారు పిల్లలు. నీకు తెలిసింది కాదు గానీ, నా పిల్లనీ పిల్లే అనుకుంటే ఎంత బాగుంటుందీ? ఇలా అయినవాళ్ళు లోకంలో అక్కల పిల్లల్ని పెంచుతూ ఎందరు సుఖపడ్డంలేదూ?"

"..."

"చీన్నక్కలాగ మాయమాటలు చెప్పడం నాకు చేత కాదు. నువ్వుంటే నేనెంత అభిమానపడి చస్తానో.. ఎందుకూ చెప్పుకోడం? నువ్వు నాతో మా ఇంటికి వచ్చావంటే నీ మీపంలో లేపగొట్టేయ్యునూ మా ఆడపడుచునీ? నా ఇంటి పెత్తనంకూడా నీ కిచ్చెయ్యునూ?"

"..."

"నువ్వు చేసే చాకిరీచూస్తే.. నువ్వు పిల్లని చూసుకుంటూ పుంటే నీక్కు పసి చెబుతానానేను?"

"..."

"ఇంచక్క మాధవస్వీ మీ గుడి మా ఇంటి కెంతో దగ్గిర. రోజూ వెళ్ళి పురాణం.. అంత కంటే నీకు మరీంకావారీ? గుప్పెడన్నమూ, చారెడు బట్టు.. నీకు లోటు చేస్తానానేను? తాలాలు నీ చేతికి ఇచ్చేన్నా మీబావ. నెల్లాళ్ళు తీరిగారంటే దోసెడేసి రూపాయలు. నోములూ, ప్రతాలూ కాకిరామేశ్వరాలు.. వో! నీకడ్డె మీయి నా ఇంటోనూ?"

"..."

"చిన్నకృతో పెడదా మని పుబలాబపడ్డున్నావేయో, అది నిన్ను తీసుకువెళ్లుదు. వొంచెత్తు హీనుగు అది, నీకు అన్నం కూరాడా పెడుతుందా? కాక వోయినా పెట్టుడానికి దానికేం వుందీ? పాన్ హీన్ మంచూ ఇంగ్లీష్‌గాని భూమేది? రెండె కరాలేనా? అదేనా ఘెరక. మాది పదెకరాల చెరువు కింది పల్లిం. ఇంతకీ దాని ముగుడు.. అలాంటిచోట నువ్వుండగూడదు."

"..."

"నువ్వేనా పూష తెలి సినదానవుగాని చంటి పిల్లవు కావు, బాగా ఆలోచించుకో."

"..."

"ఈ మాటలు చిన్నకృతో అన్నావు సుమీ! వో..తీ కజ్జాగోరు హీనుగు. నన్నేం చెయ్యగలదు గానీ.. అయినా ఎందుకూ?"

"..."

"చెప్పకేం?"

"అలాగే."

"నేనోకృమాటు వాళ్ళ సుందరమై గారి ఇంటికి వెళ్ళివస్తాను, ఇదయివోగానే, జుబ్బా కుట్టేస్తావు కాదూ?"

"..."

"మాట్టుడవేమే?"

"వెళ్ళిరా."

"మనం మళ్ళీ వచ్చాటప్పటికి పిన్నినీకు జుబ్బా కుట్టేస్తుంది, వెంటనే నీకు తొడిగేస్తానది, ఇవాళ రాత్రి దాని పక్కలో పడుకుందువుగాని సువ్వు ఇంచకృ.. ఏం తల్లిం.."

"..."

[4]

"నువ్వీకృడున్నాపూ? మహాబాగా దౌరి కావులే."

"గంధపు గిన్ని పడి వోతుంది, దూరం దూరం."

"పడివోదే.. వోనీ, దూరంగానే.. ఏం?"

"ఉం."

"నేను సాయం పట్టువా?"

"అక్కలై దయేవోయింది. ఈ వాయి వొక్కటీ తీస్తే గిరున నిండి వోతుంది గిన్ని."

"అయితే వాక్కు మాటు లేవే. ఏమే అక్కా?"

"ఎందు కూ?"

"పనుండే."

"ఏ మీటు మాక్కా ఆ పనీ?"

"ఇంచ.. క్రైష్ణ పనీ, మాం.. చి పనీ, చే సిపెట్లు వూ?"

"ఏ మీటో చె ప్పు.)"

"చే స్తోనను."

"ముందు చె ప్పుషున్నాను కాదూ?"

"చెబీతే చే స్తోవా?"

"నేను చెయ్యగలదయితే చే స్తోను."

"చూ.. శావా? .. నో రూరి పోతోండే."

"ఏ మయినా కొను కుక్కున్నావా?"

"డబ్బేడీ?"

"అ మృ నడగలే క పోయావా?"

"అడి గాను. ఇస్తోనంది. ఇవ్వబోయింది కూడాను. అంతలో అమృమృ ముండ.."

"త ప్పుత ప్పు), ఏ మీటా తెఱ్ఱు?"

"మరి.. మరి.. ఇచ్చేవాళ్ళని చెడగొట్టడ మేం? ఆ డబ్బుంచే మాబువ్వాట ఎంత బాగుండునూ?"

"ఎవరె వరాడు కుంటున్నారూ?"

"వాళ్ళ పెంకట సుబ్బులూ, వాళ్ళ బుచ్చెమాక్కా, వాళ్ళల తీర్మారాజ్యమూ, వాళ్ళ గ విరి ముండా.."

"చీ! చీ! ఏ మీటలా అయివోతున్నాపు చే పరికి?"

"మరి వ్యాట్టి చేతులతో రావడ మేం?"

"త కిక్కన వాళ్ళమి తెచ్చారూ?"

"సుబ్బులు డబ్బు కారపు సెనగపప్పు తెచ్చింది. బుచ్చెమ్ము డబ్బు వేరుసెనక్కాయలు తెచ్చింది. రాజ్యం పే..ద్దు కొబ్బరిపెచ్చు తెచ్చింది."

"ఉంహూ.."

"నన్న డబ్బు బెల్లిం ముక్కు తె య్యున్నారు."

"కొనడం ఎందు కూ, అమ్మ నడుగు ఇస్తుంది."

"ను వీయి."

"నే ని ప్యుకూడద మాళ!"

"చూ..శావా? ..ఇప్పుపుచే అక్క?"

"చె ప్పిన మాట పిను. ముందు దూరంగా పెళ్లి."

"అయితే, ఏడు స్తోనే మను కున్నావో."

"..."

"లే క వోతే తీట్టే స్తోను."

"నువ్వేం చే సినా నేని ప్యును, ఇప్పుకూడదు."

"వంటింటో ఎవరూలేరే, అంతా వాకిట్లో పున్నారే, నాకు గొళ్లం అందింది కాదు, నేనే తీసుకుందునే!"

"..."

"ఇప్పువ్వ?"

"ఇప్పును."

"ముచ్చె)ం మూడు మాటల్లా అడుగుతాను."

"..."

"అడిగే స్తో"

"..."

"ఇప్పువ్వ? ఇప్పువ్వ? ఇ..ప్పువ్వ?"

"..."

"ఇంకొక్కు మాటడుగుతాను, ఇస్తోవా ఇప్పువా?"

"..."

"సరే, మాట్లాడకు. ఇలా పుందా నీ పన్న.."

".. అయ్య! అయ్య! గంధ పుగిన్ని పట్టుకు పోతావుటే? అమ్మమ్మ తో చె ప్పనా?"

"చె ప్పుకో.. చె ప్పుకో.. చెబుతాయేం?.. ఏం?"

"..రా మా! రా మా! గిన్నెడు గంధ మూ నేల పాలు చే సిందోయ్ తండ్రీ! ఇప్పటికే నా రె క్కులు పడి వోయాయ్ నాయనా! ఒక్క చు క్కుయినా పని కి రావోయ్ భాబూ! వోయి దే వుడా.."

"అలా ఏడు. అలా కూలిబడు. ఏం, నన్నెడి హిస్తే వూర కుంటానను కున్నాయేం?"

"..."

[5]

"ఏం చే స్తున్నాపు రు కూగు?"

"ఇప్పుడే గంధం ఇంట్లో పెట్టే సి వచ్చి కూచున్నాను, పెద్ద క్కు కూతురు జుబ్బ కుడదా మని."

"దాని కి ప్పుడేం తొందరా?"

"ఎవళ్ళపని వాళ్ళకి తొందరే. ఇంకా పూర్తి చెయ్యలేదా అని తణం కిందచే సాగతీసుకు పెళ్ళిందది."

"తేరగా చేసేవాళ్ళ దొరికితే సరి, తనేం చే స్తుందిట?"

"అడగలేదు."

"అడగనేవద్దు. అది ఇంటో పడేసి చక్కరా."

"ఏందు కూ?"

"చెబుతా, ముందు పడేసిరా."

"పడేస్తేను చె ప్పు."

"కందులు వేయించాట ప్పటికి అమ్మి మ్మకి వాళ్ళ శూనం అయివోయింది."

"ఊహా."

"నన్ను మీ నాన్న తలంట మంటున్నారు. నేనే కాని పనికి రాముట."

"ఊహా."

"అమ్మి తనకి పుప్పుపీండి చే సుకుంటుందిట."

"..."

"నువ్వు వంట చెయ్యాలి."

"..."

"ఏం, అలా తెల్ల వోతావేం?"

"..."

"ఇవాళకీ, రేపు నేనే యడి కట్టు కుంబానులే." "

"కందులు బాగుచే శాట ప్పటికీ, రెండు మాటల్లు గంధం తీశాట ప్పటికీ నాకు రెక్కలు పడి వోయాయే అమ్మా!"

"రెండు మాటల్లు మూడు మాటల్లునూ. ఏం, అంత రెచ్చగొట్టడ మేం దాన్ని?"

"..."

"ఇంతకీ వోయిదగ్గిర కూచోడమే కాదూ, రుబ్బాలా, వోటు వెయ్యాలా?"

"..."

"అరటి కాయ పప్పులో వేసి, వంగ వరుగూ మన క్యాడలూ పనసపెచూచి ఒండ కాయూ వేసి పులుసు చెయ్యి."

"పెద్ద క్యానై నా చిన్నక్యానై నా చెయ్యి మన రాదుచే?"

"వాళ్ళందుకు చే స్తోర మ్మా మనకీ? ఇక్కడ మనం చెబితే అక్కడ వాళ్ళ మొగుళ్ళకేం కోపం వస్తుందో? అత్తగాల్లేం దెప్పుతారు"

"..."

"వాళ్ళంతచి వాళ్ళు వాళ్ళూ, మనంతచి వాళ్ళం మన మూనూ, మనకి వోపిక పుంటే పెట్టాలీ, లేక వోతే పంపెయ్యాలి గానీ పని చెప్పగూడడు."

"..."

"అప్పుడే ఆరయవోయింది. లే, కూచోకు. మీ నాన్న పెందరాళే వంట కావాలంటున్నారు. ఆ గుడ్డ అవతల పడేసి.. ఇంకా చూస్తావేం?"

"..."

"చద్దాన్నాల్లోకి పుండూల, మామిడి కాయల పచ్చడి మాత్రం.. తెలీసిందా? అమ్మమ్మ నడుగు, ఎన్ని కాయలు చెయ్యాలో చెప్పతుంది."

"..."

"అన్నట్టు వొక్క చెక్కువేడైనా లేదుకింద. చీకటి పడకుండా తొరగా చిట్టటక ఎక్కి, నాలుగు పూటలకి సరిపడేపి తీసి చూరులో పెట్టాలీ. మరిచి వోకు."

"..."

"అమ్మమ్మ కొయ్యురొట్టి చేసు కుంబానంటే కొబ్బరి కాయ కొట్టి ముక్కలు తరిగి ఇయ్య. పచ్చట్టోకూడా .. వినపడుతోందా ఏమయినా?"

"..."

"లే వా.. లై వాలి, కగాచుంటే కాదు.."

"..న్ని, రా మయ్యితండ్రీ, నాబితుకి లా పెళ్ళివోపల సిందేనా మహాపుభూ?"

[6]

"ఏయ్, ఎవరు వంచింటో?"

"నే నురా త మ్ముడూ!"

"ని మిషం లో అన్నం పెట్టియ్యాలి నాకు."

"..."

"మాట్టుడవేం? సినీ మాకి వేళ అయివోతుంది, తొరగా వడ్డించెయ్యాలి."

"అంత తొందరయతే.."

"తొందరన్న తొందర కాదు కంచం పెట్టుకోనా, ఆకు వేస్తావా?"

"ఇంతనేపచిదాకా ఏం చే స్తున్నావురా?"

"డబ్బులు చూసుకోవాలా మరీ?"

"ఇప్పుడా డబ్బులు చూసుకోవడం?"

"తల్లివారింది మొదలు అడుగుతున్నాను. మూడు గంటలికి వొప్పుకుంది అమ్మ. కానీ; వెధవ అమ్మమ్మ.."

"ఆ..ఆ"

"నా సిని మా డబ్బు ల డ్పుకొడితే వూరుకుంటానేం?"

"..."

"అలా నుంచుంటావేం వడ్డించక?"

"ఎసట్లో బీయ్యం పొయ్యేదురా మరీ."

"ఇప్పటిదాకా ఏం చే సున్నావూ? వెధవది.. రెండో ఆటకి పెడితే రేపు చదువు పాడయవోతుంది. ఇప్పుడేనా బీయ్యం వోనెయ్యవేం?"

"ఎసరు కాగందే?"

"నీ మొఖంలాగే వుంది, మరెలాగా ఏడవడం?"

"పొడి అన్నం పుంది, తీంటావా?"

"అఫోరింపిసట్టుంది నీ మాట. పోనీ అదే.."

"చిన్నక్కనెనా, పెద్దక్కనెనా పెట్టు మను."

"వాళ్ళు రారట. వాళ్ళకి తీరుబడి లేదుట."

"ఏం చేస్తున్నారూ?"

"చిన్నక్క యల్లి మొగ్గల దండ గుచ్ఛకుంటోంది. పెద్దక్క ఎదచింటి శ్యామలాంబ గారితో గప్పిలాడు కుంటోంది.. నువ్వే పెట్టాలి."

"నీను ముట్టుకోగూడురా!"

"అయితే తగలడు, ఎథవ ఆచార మూ నువ్వునూ."

"..."

"లేక వోతే పదిన్నరదాకా మేలుకొని వుండు."

"స్నానం ఎలాగా చేస్తుంది కనక, అమృత్మపెడుతుందేమో పెళ్ళి అడిగిరా."

"నాక క్కర్లేదు?"

"ఏం?"

"ఆపిడ కళ్ళు పడితే అన్నం జీర్ణం కాదు."

"..."

"పనసపెచ్చ మక్కలూ, మనక్కడ మక్కలూ నాకు చాలా అట్టే పెట్టాలి సుమా! లేక వోతే చితక్కట్టేస్తే.. నేమనుకున్నావో?"

[7]

"ఇవాళ నువ్వు మడి కట్టుకున్నా పేమాడై?"

"అమృత కట్టుకోండి నాన్నారూ!"

"పెద్దక్క ఏం చేస్తోంది?"

"ఏమానండీ!"

"చిన్నక్క?"

"ఏమానండీ!"

"మీ అమృతమై?"

"పీపరిక కీ మాట. అందరిక ఫ్లోర్ తీరిగి తీరిగి నామీర పడతాయి. పసి దగ్గరికి చవ్వాటప్పణి కొక్కుఫ్లోర్ నన్ను మరచిపోరు. నేనలాంటి పుణ్యం చేసుకున్నాను కాషాపు! అయితేనూ, ఏషాయ్? నాలుగు కుంచల కందులు వేయంచి, నడుం లాక్కుపోయి, ముద్దుయిపోయి, ఓ మూల కూలబ డ్డాను కదా, నేనింకా వండి వడ్డించగలననే అనుకున్నాపు పోయ్?"

"ఆ సంగతి నాకేం తెలుసునండీ?"

"ఇదే కాదు, ఇంటిసంగతులే ఏమీతెలవడంతేదు నీకు. భోజనం చేస్తాపు, వూఫ్లో తీరిగి తీరిగి మళ్ళీ వంట అయాటప్పణి కింటికి చేరుకుంటావు. లేక పోతే ముసుగు తన్నించు.. చెయ్యలేక నేను చప్పిపోతున్నాను.."

"మీ అమ్మాయి ఏం చేస్తోందీ?"

"అది పూర్తికి కూచుచోందనా నీ పూహ?"

"..."

"వంటలోకి రాదు కానీ, పై పనంతా ఎవరు చేస్తున్నారో నీకి మయినా తెలుసూ?"

"..."

"అయినా, నా శక్తి సన్నగిల్లి పోయింది. నారెక్కలు మూల పడ్డాయి. మునుపటిలాగ నేనికి చెయ్యలేను. దీనికి నువ్వే మయినా పుషాయం చూడాలి."

"రేపు డాక్టరు బ్రహ్మనందం గారికి కబురు చేస్తాను.."

"శాస్త్రం చెప్పిన తరవాయిగా పుండి నీ మాట. కాబికి కాళ్ళు చాచుకూర్కుచున్న దానికి నాకు వైద్యలే మీపోయ్ ఇప్పుడూ?"

"పసి మాట దేవుడెరుగును, మీరు సుఖంగా తీసి కూచోడానికయినా శక్తి పుండలా?"

"పసి చెయ్యడం కష్టంగా పుండిగానీ నాకేం తెగులా? పైపసి కే మీబాధ లేదు. వంట దగ్గరే వస్తోంది."

"మీ అమ్మాయి వంటే చెయ్యరాదూ, పై పసి రుక్కమ్మక ప్పగించే?"

"చెప్పాను కాదూ? అపేతి మల్పకోడం మాత్రమ్మాబలా? కాక పోయినా, తలచెడ్డవాళ్ళిప్పద్దరింటో పుండగా పుసిస్తీపడుచు మడికట్టుకోవడం ఏంపోయ్?"

"..."

"లోకంలో ఎక్కుడెనా పుండి జీయ్ ఈ సబబూ?"

"..."

"పైగా, పదిపోను రోజులనుంచి మా అమృకి అన్న హితపు లేదు కూడానూ?"

"అయితే, అప్పుడుప్పుడు వండిస్తూ పుండండి రుక్కమ్మచేత, రోజూ మాత్రం వద్దు."

"అయితే నా మాట?"

"ಅಂಬೇ?"

"ನೀ ಕಿಂತ ತೆಲಿಯಕುಂಡ ಪುಂದೆ ಮಿವೋಯ್? ಅದಿ ಚೆಸಿನ ವಂಬ ನನ್ನ ತಿನ ಮಂಚಾವಾ ಏಮಿವೋಯ್? ಅಯ್ಯಾ, ನಾಗ್ರಹಾರಾ ಮಾ?"

"..."

"ನೇನು ಪೊಯ್ಯಿರ್ದ ಗೀರ ಪಡಿ ದೇವಜಾಡದಂ ಎಲಾಗಾ ತಪ್ಪನ ಪ್ಪಾಡಿಕ ಅದಿನ್ನೀ ಮಡಿಕಟ್ಟುಕುನ್ನ ಅಂದಂ ಏಮಿವೋಯ್?"

"..."

"ದಾಸಿ ವಲ್ಲ ನಾಕು ವೌರಿಗಿಂಡಿ ಮಾತ್ರ ಮೆಮಿವೋಯ್?"

"ಅಯ್ಯೆ, ನನ್ನೆಂ ಚೆಯ್ಯ ಮಂಬಾರೂ?"

"ನಾ ನೋಟಿತೋ ಚ ಪ್ಪಿಂಚು ಕೋವಾಲನಿ ಪುಂಡಾ?"

"..."

"ನಿಜಂಗಾ ನೀ ಕು ಆಶೋಚನೆ ತೋಚಲೆದಂಬಾವಾ?"

"ತೋಚಲೆ ದು."

"ಅಯ್ಯಾ?"

"..."

"ಎಫ್ಫೆ ಚದಿವಾಪು ಕದಾ.."

"ಮೀರು ಚೆಬಿತೆ ಏಂ?"

"ಅಯ್ಯೆ ಪಿನು ಚೆಬುತಾ. ದಾಸಿ ಬತುಕಂತಾ ತೆಲ್ಲಾರೆ ಪೊಯಿಂದಿ, ಇಂತೆ ಮನ್ನಾ ಲೇನಷ್ಟೇ."

"ಕನಕ?"

"ಎಪ್ಪುಡ್ಡೆ ಒಕ ಪ್ಪಾಡಲಾಗಾ ತಪ್ಪದು. ರೋಜುಲು ಗಡವಡ ಮೆಕಾನಿ ರಾಭಂ ಏಮೀ ಲೇದು."

"ಅಯ್ಯೆ.. ಏಮಿಟಿ ಚಿವರಿ ಕಿ?"

"ತಲ ಅಂಬುಕೋನಾ? ದುಪ್ಪುಕೋನಾ? ಜಡ ವೇಸುಕೋನಾ? ಇಂತೆಂದು ಕೋಯ್ ದಾಸಿ ಕಾ ಹಿ ಕುಗ್ರು ಮಾತ್ರಿನ ಜುಟ್ಟು?"

"..ಅದೆ ಮಹ್ಯ ಪುಲುಸು ಕೊಂಡ ಪೋಸೆಸ್ತುನ್ನಾವ್ಯಾ?"

"..ಗರಿಂಟಿ ವೇಡಿಗಾ ಪುಂಡಡಂವಲ್ಲ ಚೆಯ್ಯ ವೊಣುಕುತ್ತೋಂಡಿ ನಾನ್ನಾರೂ!"

"ಇಂದಾಕಾ ರಾಮದೀಕ್ಕಿತುಲುಗಾರಿ ನಡಗ್ಗ ಎಲ್ಲಂಡಿ ದಶ ಮೆನಾಡು ಮಂಚಿದನ್ನಾರು. ಕೋಟಿತೀಂಗಾಲಿ ಕಿ ವೆಡಿತೆ ಒಕ್ಕು ನಿ ಮಿಷಂ ಪನ್ನಿ."

"..."

"నువ్వు కాప్ట్ దూరం ఆలోచిస్తే కాని వీలులేదు. మొగుడు చచ్చిన పదుచు పిల్లలీ కి మంచి రోజులు కావిపి. మొన్నునే వీరేశ లీంగం తోటలో ఒక వెధవ పెళ్ళి అయింది. ఇంక నలుగురు వెధవ కొడుకుల కోసం పెతుకుతున్నారట ముండల్ని తోటలోవాళ్ళు. ఒక మహార్థం లేకుండా, ఒక సమయాన మయాలు చూడకుండా, ఏ తణం లో దౌరికితే ఆ తణం లో చేసేస్తున్నారట పెళ్ళశ్శు. తరవాత ఏమనుకున్నా ఇక కలసిరాదు సుమా?"

"పదిషేడేళ్ళునా ఇంకా నీండలేదు కదా.."

"అయితే? ఎన్నెళ్ళు నీండితే ఏమిటి? కాక పోయినా, పదిషేడేళ్ళు నీండలేదు కనకనే పాడు బుద్ధులే మీ పుట్టుకుండా జాగ్రత్తపడాలి పెనకాల వాళ్ళు."

"..."

"అమృ పేరు కదా అని, గారాం చూపించా మనుకుంటున్నావేమా, ఇది కొరిపితో తం గోకోవడం కాని మరోటి కాదు."

"మీ అమ్మాయి ఏ మంటుందీ?"

"దాని మాచెందుకూ నీ కు?"

"అయినా.."

"ఎంత అవసరం వచ్చినా తల్లిపీసుగు నోటితో చెప్పగల్లు పోయ్యే ఆ మాట."

"నేను మాత్రం?"

"మొగ రాజుపు నీకేం? కాక పోయినా, ఎవరికీ భాధ లేకుండా నేనున్నాను కాదూ, ముడ్కోకంటి వాడికి తెలియకుండ తెల్లివారాట ప్పటికి చేయించేయుడనికి!"

"..అదే మమ్మా, నీళ్ళూ వోలకబోశావూ?"

"..నేతిజిడ్డు మూలాన చేతిలో చెంబు జారి పోయింది నాన్నారూ!"

"చూశావా?.. పిన్నావా? ఇదీ పరస. ఒక్క పని చేతకాదు. చేసినంత మట్టుకయనా వొబ్బిడీ, నీదానమా లేదు. తేరగా తీసి కూచున్నట్టే పుంటుందా పండీ పడ్డించడం అంచేనూ?"

"..."

"మాట్టుడవే మాయ్?"

"ఏమన మంటారండీ?"

"ఏమన మంఘానా?.. నువ్వురుకుంచే నేనూరుకుంచా ననుకున్నావా?"

"..."

"వీధికి వెడితే పెద్దలందరూ నా గుడ్లు పీకేస్తున్నారు. తలుసా నీకే మయినా?"

"..."

"దేసిక్ మాట్లాడ పు కనక దాసిక్ మాట్లాడ కుండానే పూరుకో నుప్పు. చేస్తేగాని ఆగి వోయ్దే మీలేదు."

"..."

"రేపు లేదె ల్లండి దశ మీ బుధవారం తప్పదు. నీకిదే చెప్పడం, ఏమను కున్నావో?"

"..."

"పినబడింది వోయ్?"

"చెప్పల్లో వోరు పుట్టుకు వస్తూపుంచే వీంపడక వోవడం ఏమిటండీ?"

[8]

రుక్కుమ్మ తన పక్క మీదకి వచ్చాత పప్పటికి ఇరాగా పదకొండయింది, రాత్రి.

అప్పటిక ప్పుజ్జె.. ఇంటిల్లిప్పాదీ.. బహిరంగంగా పడుకుని పున్నవారంతా గాఢనిద్ద లో పున్నారు.

ముసల మ్మా బొపురుబి ల్లులతో కాట్లాడుతోంది, వంటింటి వసారాలో నులక మంచం మీద.

మండువా వల్లో రుక్కుమ్మ పడక.

అక్కడికి తానెలా వచ్చేందీ ఎరగదామె.

వచ్చాక మాత్రం అంత ఇంట్లో.. అంత మంది పున్న ఇంట్లో తానొక్కటే మటుకే మేలుకొని పుండడం చూసి తన అసవశ్యత ను పూర్తిగా గ్రహించేసుకుంది.

దాంతో, దీపం బంతి పుప్పులాగే పెలుగుతోంది కానీ; ఇల్లంతా అంధ కారబంధురంగా కనపడిందామెకి.

ఆమెకి అసలే మీ తోచడ మేలేదు.

తోచినా బోధకావడం లేదు.

అఱునా అది సిలవడం లేదు.

సిలవడ మే వస్తే అంతలో అంతా అడివీ ముఖ్యా అఱువోతోంది.

కాగా, తన వొంటరితనం భరించుకోలేక ఆమె గట్టిగా కశ్యా మూసుకుంది.

కానీ, దానివల్ల మరీ పిషమించింది.

రైకగుడ్డ చేతపట్టుకుని కొరకొరచూ స్తూచిస్తుక్కు వోకవేపునా, జుబ్బాగుడ్డ పట్టుకుని పశ్చు పటపట్లాడిస్తూ పెద్దక్క వోకవేపునా, కత్తి నూరుతూ మంగలి పెంటరాగా, సగం పశ్చాడి వోయిన దెయ్యపునోరు తెరుచుకుని స్వయంగా కత్తరచేత్తో పుచ్చుకుని అమ్ముమ్మ వోకవేపునా, రెక్కలు పడి వోయ్దుబట్టు తాను తీసిన గంధం అంతా సెంటు కలిపి పూసుకుని బుగ్గా బుగ్గా ఆనీంచుకుని తల్లి తండ్రు వోకవేపునా..

రుక్కుమ్మ కి వొశ్యా రజకంపరం ఎత్తివోయింది.

ఇక పడుకుని వుండలే క పెంటనే ఆమె గభీ మని లేచు కూచుంది, చాప మీద.

కూచోనూలే క పుబ్బెత్తుగా లేచి నుంచుంది.

నుంచోడం తడవుగా వ్యాచలాగ వాకిట్లోకి వచ్చేసింది. వచ్చిన పెంటనే తలుపులు తెరుచుకుని వీధిలో పడింది. చెర తప్పినట్లని పించిందామెకి దంతో.

ఆమె కాళ్లలో విద్యుద్వేగం పుట్టింది.

కళ్లల్లో దివ్యజ్యోతి పెలిగింది.

ఒక్క సి మిషం లో, ఒక్క మాటు, ఇన్నీన్ పేట పీధులు, పటం తీప్పేసినట్టుయి వోయాలు.

నిదానించగా ఆమె నాళంవారి సత్తం పెనకవేపున నిలిచి పుంది.

ఎదట.. వరదరావు హోటలు, ముందర ఆమె కె వరో మనుమ్ములు కనపడ్డారు.

"బాబోమ్!" అనుకుంటూ ఆమె నిలుపునా కొయ్యుయివోయింది.

ఒక గోడవార జట్టుకింద పడుకుని చుట్టు కొల్పుకుంటూ పున్న జట్టువాడిదంతా చూశాడు.

"బండి కావాలా?"

"..."

"మేఘాల మీద ఎగి రి పోతేనే డబ్బివ్యండి."

"..."

"అర్థరాత్రి, తేళ్లో పాములో.. రూపాయలా, అర్థలా.. పావలా డబ్బులే వ్యండి."

అప్పి అడిగినా జవాబు రాక పోవడం పల్ల జట్టు మనిషి అను మానపడి లేచి వచ్చి పరకాయంచి చూస్తూ "ఎక్కుడికి పెడతార మ్మాయిగారూ?" అనడిగాడు మెల్లిగా.

"ఏ పేట నీది?" అని ఆమె అంతకంచేనూ మెల్లిగా అడిగింది.

"దానవాయిగుంట." అని చెప్పడు చె వీలో వ్యాదినట్టు ఆ మనిషి.

"ఏం పుచ్చుకుంచావు?" అంటున్నట్టు పెదవులు కదిపిందామె.

"పంతులుగారి తోటకా?" అని అడిగాడు వాడు, ఏదో జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ.

ఉప్పాంగి పోయి "అవు"నన్నట్టు తల వ్యాపిందామె.

"ని మిషెల మీద తోలుకుపోతాను, బండ క్కుండ మ్మాయిగారూ!" అంటూ వాడు బండికి సి బయలుదేరాడు.

అయితే "నా దగ్గిర వొక్క రాగిద మ్మిడి అయినా లేదు" అంటూ ఆమె చరాచరా రెండడుగులు వేసింది.

"పంతులు గారి తోట కయితే నాకే మీ ఇవ్వన క్రూరైదు తల్లి!" అని చెబుతూ గుర్తం పూనీపు, వాడు జట్టు తీసు కుపచ్చాడు.

పెంటనే మాట్లాడు కుండ బండిలో ఎగిరిపడి, శరీరం కుంచించు కుందామె.

కొరడా ఫెడేలు మంది.

వేగం అందు కునీదాకా గుర్తం తో కూడా పరిగెత్తి తరువాత వాడు కూడా బండి మిదికి పురి కాడు.

"నాకూ తెలు సునండ మాయిగారూ, కష్టసుభాలు. నాకూ క్రూరైతే కూతురండి. అది ఈడేరిన నెలకే.. పెద్దల్ని చెయ్యకుండనే.. పది రోజుల కిందచే దాని మొగుడు చచ్చిపోయాడండి. దాన్ని మాసినా, జ్ఞాపకం వచ్చినా నా కడు పుమడు గయిపోతోందండ మాయిగారూ!.. నా పనే ఇలా పుంచే, ఇక మా ఇంటిదాని మాట చెప్పడానికేం పుందండీ? అది గంజినీళ్ళు కూడా మానేసి లక్షాల మని పిలాగ మంచం పట్టిసిందండి. పిల్లలని పూరుకో మనదానికి నోరురాకా, ఇంటిదాన్ని కనిపెట్టుకుని పుండడానికి పీలులే కా, బండితోలడం మానేసి నెల్లాళ్ళు ఇంటో పుండి పోదామంచే గడిచే దారితే కా, నే ననుభపించే యాతన దేవుడయనా గుర్తించుకోలేదండి.

"పంతులు గారి తోటలో మొన్న రాత్రి రెండు పెళ్ళిళ్ళునాయండి. నీన్న మడ్డ దయిదండి. నాలు గోది కూడ అయిపోయాదే కాని, సగం దారిలో నా బండే అట కాయించి తండ్రి అన్నలూ ఆ అమాయిగారిని వెనక్కి లాక్కు పోయారండి. నాకు గుండె లాగి పోయాయండి. ఎంత కోరికతో వచ్చారో, ఎన్నాళ్ళనుంచి ఆశ పడుతున్నారో, ఇప్పుడేం బాధ పడి పోతున్నారో, ఇక ముందు అపిడ గతి ఏమయిపోతుందో.. నా ప్రేణలు మహా కొట్టు కుంటు న్నాముండ మాయిగారూ!"

"మరో పిల్ల కోసం పెతుకుతున్నారండి.."

"మహాబాగుంటా రండి, రాచకో మారుడిలాగ ఆ అబ్బాయిగారు..

"నెలకి అరవై రూపాయుల జీత మంటండి..

"రెండో పెళ్ళే గాని పాతికేళ్ళేనా పుండవండి, పెపం!

"తండ్రిగారు యగ్గం పట్టినోరుబండి..

"అక్కడికి పెళ్ళి పెళ్ళగానే ఆయనకీ మీకూ పెళ్ళుపోతుందండీ..

"మీరు పుణ్యం చేసుకున్నారు, ఏమీ భయపడకండ మాయిగారూ! ఇక మీకు సుఖ మేకానీ కష్టం లేదండ మాయిగారూ..

"పది రోజులు పోయాక.. కొంచెం పాతబడి పోయాక మా పిల్ల కూక్కొడా.."

"మళ్ళీ ఎవరయనా వచ్చి మొన్నపీలాగే అట కాయస్తోరే మో అన్న భయం తో కొరడా మళ్ళీ పెళ్ళుమని పించాడు జట్టు మని పి.

మేఘాల పీడ ఎగిరిపోయింది జట్టు.

మళుపు కూడ తీరిగే సింది.

* * * End * * *

1935 జూన్, ప్రబుద్ధాంధు ప్రచురణ